

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: ju.L1@ regeringskansliet.se

Diarienummer Ju2025/01509

2026-01-15

BIM Alliance yttrande på SOU 2025:80

Koordinatbestämda fastighetsgränser

Om BIM Alliance

BIM Alliance är en ideell förening som främjar den digitala transformationen i samhällsbyggnadssektorn. Ett viktigt fokus för oss är ett obrutet digitalt informationsflöde från idé till förvaltd byggnad. Detta skapar förutsättningar för att nå hållbarhetsmålen genom effektivare byggprocesser, bättre beslutsunderlag i tidiga skeden och minskad klimatpåverkan.

BIM Alliance är en mötesplats för samverkan mellan näringsliv, myndigheter, kommuner och akademi. Föreningen samlar cirka 220 organisationer som representerar hela livscykeln för byggnader och anläggningar. Vi erbjuder nätverk, kompetensutveckling och tjänster som stödjer ett hållbart samhällsbyggande.

BIM Alliance lämnar härmed sitt yttrande över SOU 2025:80 *Koordinatbestämda fastighetsgränser*.

Yttrandet har tagits fram av Intressentgrupp Mätningsteknik, som är en av åtta intressentgrupper inom BIM Alliance.

Sammanfattning och slutsats

BIM Alliance ställer sig positiv till utredningens förslag och ser dem som ett viktigt steg mot en mer sammanhållen och digitaliserad samhällsbyggnadsprocess. Mer lättillgänglig och tillförlitlig digital information om fastighetsgränser skapar bättre förutsättningar för informationsutbyte, ökad rättssäkerhet och effektivare planering, projektering och genomförande i hela bygg- och anläggningssektorn.

Även om införandet medför både tekniska och organisatoriska utmaningar bedömer BIM Alliance att de långsiktiga nyttorna är betydande, inte minst genom minskade osäkerheter, effektivare processer och stärkt digital samverkan mellan samhällsbyggandets aktörer.

Nedan följer BIM Alliance synpunkter på utvalda avsnitt i betänkandet.

Kommentarer kring kap 11.6 Utmaningar avseende mätning i Sverige

Synpunkt på risker med GNSS-avbrott

En reform där fysiska gränsmarkeringar fasas ut medför en ökad sårbarhet vid avbrott eller störningar i GNSS. Detta kan försvåra eller omöjliggöra gränsvisning av fastighetsgränser samt öka risken för rättsosäkerhet och framtida gränstvister. Bristande redundans i den geodetiska infrastrukturen innebär därmed en risk för både förrättningsprocessen och den långsiktiga tillförlitligheten i fastighetsgränser.

För att säkerställa att nya fastighetsgränser i områden som helt eller delvis saknar fysiska referenspunkter kan visas även vid GNSS-avbrott eller störningar, anser BIM Alliance att det är viktigt att det finns en robust geodetisk infrastruktur på både nationell nivå och lokal/kommunal nivå, och att detta bör vara en prioriterad fråga för samverkan mellan huvudmän och andra nyckelintressenter.

Kommentarer kring kap 14.2 Det ska ställas kvalitetskrav för koordinatbestämning

Synpunkt på krav avseende lägesosäkerhet

BIM Alliance anser att nivån på lägesosäkerhet behöver utredas ytterligare för att säkerställa att kraven är praktiskt genomförbara, samhällsekonomiskt lönsamma samt förenliga med egendomsskyddet och godtagbara ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Vidare anser vi att krav på dokumentation och kvalitetssäkring vid inmätning av befintliga fastighetsgränser är nödvändiga för att säkerställa att uppställda kvalitetskrav uppnås.

BIM Alliance anser även att krav på metoder för koordinatframställning inte bör regleras i lag eller förordning, utan i stället hanteras genom vägledande handböcker och

föreskrifter. En sådan ordning ger nödvändig flexibilitet över tid och är i linje med exempelvis Lantmäteriets *Handbok för enhetligt arbetssätt – Fältarbete med basnivåer vid förrättningsmätning* med stöd av HMK-handböckerna.

Lagkrav avseende lägesosäkerhet bör enligt BIM Alliance endast gälla vid myndighetsutövning, det vill säga vid själva förrättningen, exempelvis vid särskild koordinatbestämning, men inte vid gränsvisning.

Om signifikanta avvikelser i förhållande till befintliga koordinater eller inbördes avstånd enligt förrättningskartor konstateras i samband med särskild koordinatbestämning, är det av stor vikt att detta tydligt framgår av förrättningsdokumentationen.

Kommentarer kring kap 14.3.1 Koordinatbestämning av gränspunkter

Synpunkt på begreppet koordinatbestämning

Begreppet *koordinatbestämning* är sedan länge etablerat inom geodesi och geodetisk mätningsteknik för att beskriva mätning och beräkning av en punkts läge i ett referenssystem. Därtill förekommer närliggande begrepp såsom lägesbestämning och höjdbestämning (se exempelvis Lantmäteriets HMK-dokument).

Att använda begreppet *koordinatbestämning* i den juridiska betydelse som föreslås i betänkandet riskerar att skapa otydlighet och sammanblandning mellan teknisk och fastighetsrättslig innebörd.

BIM Alliance förordar därför att ett annat begrepp än *koordinatbestämning* övervägs för fastighetsrättsligt fastställda koordinater. Ett möjligt alternativ är *koordinatfastställd gräns*, där gränserna benämns som *koordinatfastställda*.

Susanne Nellesmann Ek

vd, BIM Alliance

Kontakt; Telefon: 0703 115113

E-post: susanne.nellesmann.ek@bimalliance.se